

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4C/254/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815206635
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Kozenko
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8815206635.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Jánom Kozenkom v právnej veci žalobcu: WM Consulting & Communication, s.r.o., so sídlom Sad A. Kmeťa 24, 921 01 Piešťany, IČO: 34 127 798, zast. JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s.r.o., so sídlom Sad A.Kmeťa 24, 921 01 Piešťany, IČO: 36 866 598, proti žalovanému: Ľ.U. B., C.. XX.X.XXXX, S. XXX XX Č. XXX, o zaplatenie sumy 469,64 eur s prísl., takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobcu **z a m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 2.7.2015 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 469,64 eur spolu s úrokom z úveru vo výške 11,85 % ročne zo sumy 331,94 eur od 26.9.2014 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 331,94 eur od 26.9.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že na základe zmluvy o kontokorentnom úvere č. 0561262860/1/1 zo dňa 10.12.2004 (ďalej aj ako „Zmluva o úvere“) poskytol právny predchodca žalobcu O. O., X..O., Y.: XX XXX XXX žalovanému kontokorentný úver do výšky úverového rámca 10.000,-Sk s premenlivou ročnou úrokovou sadzbou vo výške 11,85 %. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá dňa 09.12.2005. Doba trvania Zmluvy o kontokorentnom úvere sa v zmysle článku III. bodu 1. Zmluvy o kontokorentnom úvere predlžovala vždy o dobu jedného roka, nakoľko žalovaný neoznámil žalobcovi, najneskôr v lehote 1 mesiaca pred uplynutím doby trvania zmluvy (pôvodnej alebo predĺženej), že nemá záujem o predĺženie doby trvania zmluvy. Dňa 25.09.2014 bola pohľadávka O. O., X.. O.. voči žalovanému Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1352/2014/CE postúpená na žalobcu. Oznámením zo dňa 07.10.2014 upovedomila O. O., X..O.. žalovaného o postúpení pohľadávky. Z dôvodu porušovania zmluvne dohodnutých povinností žalovaným, žalobca v zmysle uzavretej Zmluvy o kontokorentnom úvere a bodu 7.6. Všeobecných obchodných podmienok O. O., X..O., účinných od 01.08.2002 (ďalej len „VOP“) zrušil žalovanému možnosť čerpania úverového rámca. Výzvou na zaplatenie pohľadávky zo dňa 18.03.2015 bol žalovaný vyzvaný právnym zástupcom žalobcu na zaplatenie dlžnej sumy. Na túto výzvu však žalovaný vôbec nereagoval. Vzhľadom k nezaplateniu dlžnej sumy žalovaným, žalobca pristúpil k jej vymáhaniu súdnou cestou. Ku dňu 25.09.2014 dosiahla výška splatného dlhu žalovaného celkom sumu 469,64 eur. Vzhľadom na zmenu právnej úpravy úroku z omeškania s účinnosťou od 01.02.2013, žalobca poukazuje na ustanovenie § 768k ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sa ustanovenia o omeškaní dlžníka, účinné od 01.02.2013, nevzťahujú ma záväzkové vzťahy, uzavreté pred 01.02.2013.

Žalovaný uviedol, že so žalobou nesúhlasí, nakoľko nemá z čoho platiť.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami a to Zmluvou o kontokorentnom úvere zo dňa 10.12.2004, Oznamením o postúpení pohľadávky zo dňa 7.10.2014, Výzvou na zaplatenie pohľadávky zo dňa 18.3.2015, Všeobecnými obchodnými podmienkami účinnými od 1.8.2002. Ďalej súd vykonal písomným vyjadrením žalobcu zo dňa 6.10.2015 spolu s prílohou - prehľadom transakcií na bežnom účte žalovaného, prednesom právneho zástupcu žalobcu, výsluchom žalovaného a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

O. O., X.O. ako pôvodný veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 10.12.2004 zmluvu o kontokorentnom úvere č. 0561262860/1/1 podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka. Podľa článku I. predmetom zmluvy bolo poskytnutie kontokorentného úveru bankou dlžníkovi podľa podmienok dohodnutých v tejto zmluve. Výška úverového rámca bola 10.000,-Sk, úroková sadzba bola určená ako premenlivá vo výške 11,85 % ročne, splatnosť úrokov bola dohodnutá mesačne k poslednému dňu v mesiaci, končená splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 9.12.2005, poplatok za poskytnutie úveru bol dohodnutý 2% z výšky úverového rámca splatný pri podpise zmluvy, poplatok za správu úveru 0,20 % z výšky úverového rámca/mesačne. V zmysle ďalšieho uvedené úroková sadzba, výška a splatnosť poplatkov je platná ku dňu podpisu zmluvy. Zmena výšky úrokovej sadzby, výšky poplatkov a splatnosť poplatkov sa mala riadiť Všeobecnými obchodnými podmienkami účinnými od 1.8.2002.

Podľa bodu 1. článku II. zmluvy, veriteľ sa zaviazal dlžníkovi poskytnúť úver takým spôsobom, že bude realizovať príkazy dlžníka na prevod alebo výbery finančných prostriedkov z účtu aj v prípade, ak nebude existovať dlžníka pohľadávka z účtu, ktorá vznikla v dôsledku pripísania platieb uskutočnených v prospech jeho účtu alebo vkladom v hotovosti na tento účet a to do výšky úverového rámca.

Ak bude rozsah čerpaného úveru väčší ako je výška úverového rámca v čase pred dňom konečnej splatnosti úveru, je dlžník povinný veriteľovi zaplatiť úrok z prečerpania vo výške určenej veriteľom zverejnením zo sumy, o ktorú je rozsah čerpaných peňažných prostriedkov väčší ako výška úverového rámca (bod 3. článok II. zmluvy).

Podľa bodu 4. článok II. zmluvy, dlžník je povinný splatiť poskytnutý úver v dohodnutom čase, v stanovenom čase platiť úroky a poplatky dohodnuté v zmluve, ďalšie poplatky a náklady spojené s úverom a dodržiavať dohodnuté podmienky.

V zmysle bodu 5. článok II. zmluvy pohľadávku veriteľa z poskytnutého úveru tvorí istiny, úroky, úroky z omeškania, všetky poplatky a náklady veriteľa spojené s úverom.

Ako vyplýva z bodu 6. článku II. zmluvy, v prípade omeškania dlžníka so splácaním istiny, úrokov, poplatkov a iných nákladov spojených s úverom, je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie úroku z omeškania vo výške určenej veriteľom zverejnením a dlžník je povinný úroky z omeškania zaplatiť.

Podľa článku II. bod 8. zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že splatné úroky a poplatky sa dňom ich splatnosti stávajú súčasťou istiny.

V zmysle čl. III. bod 1. zmluvy, zmluva sa uzatvára na dobu určitú a to na dobu jedného roka odo dňa podpísania zmluvy zmluvnými stranami. Zmluva sa predlžuje vždy o dobu jedného roka, ak dlžník neoznámí veriteľovi najneskôr v lehote jedného mesiaca pred uplynutím doby trvania zmluvy, že nemá záujem o predĺženie doby trvania zmluvy, maximálne však do dosiahnutia 65. roku veku dlžníka.

Podľa bodu 2. článok III. zmluvy, úver je splatný v deň splatnosti uvedený v základných podmienkach zmluvy.

V zmysle článku III. bod 5 zmluvy, dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami veriteľa, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so sadzovníkom a súhlasí s ním.

Všetky právne vzťahy výslovne neupravené v zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami VOP, ktoré sú súčasťou zmluvy, Obchodným zákonníkom a ostatnými právnymi predpismi a to v tomto poradí. Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (čl. III. body 7. a 8. zmluvy).

Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 7.10.2014 pôvodný veriteľ žalovanému oznámil postúpenie predmetnej pohľadávky na žalobcu.

Výzvou na zaplatenie pohľadávky zo dňa 18.3.2015 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 501,05 eur do 10 dní od doručenia výzvy.

Žalobca v písomnom podaní zo dňa 6.10.2015 uviedol, že čo sa týka istiny vo výške 331,94 eur, jedná sa o peňažné prostriedky, poskytnuté právnym predchodcom žalobcu a vyčerpané žalovaným. Žalovaný počas trvania zmluvného vzťahu využíval možnosť aktívneho čerpania jemu poskytnutých finančných prostriedkov, a to až do výšky poskytnutého úverového rámca. Tento spôsob splácania kontokorentného úveru vyplýva aj z bodu 7.3.1. Všeobecných obchodných podmienok. Právo Klienta na čerpanie kontokorentného úveru do výšky úverového rámca trvá až do termínu konečnej splatnosti. Ak bude rozsah čerpaného kontokorentného úveru vyšší ako je výška dohodnutého úverového rámca (nepovolené prečerpanie), klient je povinný okamžite vyrovnať toto nepovolené prečerpanie minimálne na výšku dohodnutého úverového rámca. Príslušenstvo vo výške 137,70 eur predstavujú úroky z omeškania (respektíve z nepovoleného prečerpania), a to úroky z omeškania vo výške 137,70 eur, vyčíslené z aktuálnej splatnej istiny do dňa vyčíslenia pohľadávky, t.j. do 25.09.2014, pri úročení istiny úrokom z omeškania vo výške 8,00% p.a. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o úver poskytnutý formou pripísania peňažných prostriedkov k bežnému účtu, žalovaný nemal s právnym predchodcom žalobcu dohodnutý presný splátkový kalendár, resp. dátum splatnosti jednotlivých splátok úveru. Žalovaný bol oprávnený čerpať poskytnuté peňažné prostriedky, a to formou realizácie platobných príkazov, prevodov alebo výberov z účtu, pričom jeho povinnosťou bolo realizovať tieto transakcie iba do výšky jemu poskytnutých peňažných prostriedkov. Súčasne bol žalovaný následne povinný realizovať úhrady, v akomkoľvek čase a výške tak, aby neprekročil úverový limit a nedostal sa do nepovoleného prečerpania. Vyššie spomenuté platobné transakcie vyplývajú z prehľadu transakcií na bežnom účte žalovaného. Čo sa týka započítania jednotlivých úhrad, tieto boli započítané na dlh žalovaného na bežnom účte. To znamená, že po vykonaní platby žalovaným bol zostatok na jeho bežnom účte znížený o sumu realizovanej úhrady, tak ako to vyplýva z priloženého prehľadu transakcií na bežnom účte žalovaného. V prípade, že žalovaný prekročil realizovanými transakciami limit, ktorý mu bol žalobcom poskytnutý, a teda dostal sa do nepovoleného prečerpania, vznikla mu podľa článku II. bodu 3 Zmluvy o kontokorentnom úvere, povinnosť platiť okrem úrokov aj úroky z omeškania, tzv. úroky z prečerpania, a to z dlžnej čiastky predstavujúcej nepovolené prečerpanie. Toto nepovolené prečerpanie sa úročilo úrokom z omeškania denne od prvého dňa nepovoleného prečerpania (vrátane) až do dňa bezprostredne predchádzajúceho dňu splatenia nepovoleného prečerpania. Prípady, kedy sa žalovaný dostal do nepovoleného prečerpania, vyplývajú z priloženého prehľadu transakcií na bežnom účte žalovaného.

Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní uviedol, že žiada žalobe vyhovieť v celom rozsahu, pričom súhlasí s primeranými mesačnými splátkami.

Žalovaný vo výpovedi uviedol, že nie je schopný uplatnenú pohľadávku uhradiť, pretože poberám aktivačný príspevok vo výške 63 eur, manželka taktiež 63 eur, majú vyživovaciu povinnosť k štyrom maloletým deťom. So žalobou nesúhlasil.

Podľa § 261 ods. 3 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Ako vyplýva z § 708 Obchodného zákonníka, zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa.

Podľa § 709 ods. 1 Obchodného zákonníka, banka je povinná prijímať na bežný účet v mene, na ktorú znie, peňažné vklady alebo platby uskutočnené v prospech majiteľa účtu a z peňažných prostriedkov na bežnom účte podľa písomného príkazu majiteľa účtu alebo pri splnení podmienok určených v zmluve vyplatiť mu požadovanú sumu alebo uskutočniť v jeho mene platby ním určeným osobám. Ak nevyplýva

z príkazu čas, kedy sa má platba vykonať, je banka povinná platbu vykonať v deň, ktorý nasleduje po doručení príkazu.

Podľa § 710 Obchodného zákonníka, ak je v zmluve určené, že banka vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, spravujú sa práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb zmluvou o úvere (§ 497 a nasl.).

V zmysle § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 1 ods. 3 zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, zákon sa ďalej nevzťahuje na úver formou preddavku na bežný účet poskytnutý bankou iným spôsobom ako na kreditné karty.

V zmysle § 3 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch, pri spotrebiteľských úveroch formou preddavkov na bežný účet s výnimkou kreditnej karty (§ 1 ods. 3) alebo v prípadoch, keď nemožno určiť ročnú percentuálnu mieru nákladov, musí byť spotrebiteľ pred uzavretím zmluvy informovaný o úverovom limite, o nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, o spôsobe výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, o podmienkach, za ktorých môže byť zmluva zmenená, a o spôsobe a termíne skončenia zmluvného vzťahu. Počas trvania zmluvy musí byť spotrebiteľ bezodkladne informovaný o zmene ročnej percentuálnej miery nákladov.

Na uvedený právny vzťah je potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V danom právnej veci účastníci konania uzatvorili z hľadiska podstatných náležitostí zmluvu o kontokorentnom úvere k bežnému účtu žalovaného č. XXXXXXXXXXX/XXXX. Napriek skutočnosti, že zmluva o bežnom účte ako aj zmluva o úvere, je absolútnym obchodnozväzkovým právnym vzťahom v zmysle Obchodného zákonníka, vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy v postavení dodávateľa a spotrebiteľa, ako aj vzhľadom na tzv. formulárový typ zmluvy, keď spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť

obsah zmluvných podmienok, je potrebné na tento právny vzťah aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol

použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Z vykonaného dokazovania mal súd ďalej za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom došlo dňa 10.12.2004 k uzavretiu Zmluvy o kontokorentnom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie kontokorentného úveru č. 056126280/1/1 žalovanému.

Dňa 25.9.2014 došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1352/2014/CE, čo je zrejme, z Oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 7.10.2014.

Žalobca reagoval na výzvu súdu o predloženie špecifikácie žalovanej sumy, a to jednotlivých jej zložiek a súdu predložil výpis transakcií na bežnom účte žalovaného.

V zmysle bodu III., článku 4. zmluvy veriteľ je oprávnený vypovedať zmluvu, ak dlžník nečerpal úver v priebehu šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov. Podľa predloženého výpisu transakcií na bežnom účte žalovaného, žalovaný uskutočnil posledný výber v sume 36,33 eur (1094,6 Sk) dňa 13.9.2006. Ďalšie položky označené vo výpise z účtu ako „výber“ predstavovali iba automatické pripočítavanie príslušenstva pohľadávky k dlžnej istine. Vychádzajúc z uvedených ustanovení zmluvy o kontokorentnom úvere je súd toho názoru, že žalobca (jeho právny predchodca) ako veriteľ mal pritom právo zmluvu vypovedať potom, čo dlžník nečerpal úver v priebehu šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov. Je zrejme, že pred uplynutím lehoty splatnosti úveru nebol žalobca oprávnený uplatniť si nárok na súde. Žalobcovi tak vzniklo právo vypovedať zmluvu už dňa 13.3.2007 (t. j. 6 mesiacov po poslednom čerpaní), čo by malo za následok ukončenie zmluvného vzťahu, v dôsledku čoho si žalobca mohol následne, dňa 14. 3. 2007, uplatniť nárok voči žalovanému. V danom prípade by však došlo k uplynutiu premlčacej doby dňa 14.3.2010, teda pred podaním žaloby (žaloba bola žalobcom podaná na tunajšom súde 2.7.2015).

Súd v súvislosti s uvedeným názorom na určenie začiatku plynutia premlčacej doby pri kontokorentnom úvere poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/750/2014 zo dňa 29.05.2015.

Podľa názoru súdu tak splatnosť kontokorentného úveru s poukazom na bod III., článok 4. zmluvy zo dňa 10.12.2004 nastala najneskôr dňom 13.3.2007.

V zmysle § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Vyššie uvedený výklad ustanovení zmluvy je pre spotrebiteľa priaznivejší, nakoľko jednoznačne umožňuje určiť splatnosť prečerpania kontokorentného úveru. Ak by súd pripustil výklad, že žalobca (jeho právny predchodca) jedine skutočným vypovedaním zmluvy je oprávnený určiť začiatok plynutia premlčacej doby, mohlo by zo strany žalobcu dôjsť neprimeranému predlžovaniu splatnosti dlhu a následnému navyšovaniu dlžnej sumy o úroky z omeškania, prípadne o ďalšie sankcie plynúce zo zmluvy pre spotrebiteľa v prípade jeho omeškania. Zároveň by tak mohlo dôjsť k úmyselnému odďaľovaniu začiatku plynutia premlčacej doby, čo je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa.

Začiatok plynutia premlčacej doby je objektívna kategória a v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, nie odo dňa kedy došlo k jeho skutočnému výkonu.

Odhliadnuc od vyššie uvedeného súd poukazuje aj na ďalšie názory týkajúce sa začiatku plynutia premlčacej doby pri kontokorentnom úvere a dáva do pozornosti ust. § § 715 ods. 4 Obchodného zákonníka ako aj výklad k tomuto ustanoveniu, podľa ktorého banka je povinná oznámiť bez zbytočného odkladu majiteľovi účtu výšku zostatku jeho účtu ku koncu kalendárneho roka. V zmluve o bežnom účte môže byť dohodnuté, že banka v súlade s § 710 Obchodného zákonníka prevedie do určitej čiastky príkazy majiteľa účtu k platbám, i keď nie sú na účte potrebné peňažné prostriedky (tzv. kontokorentný úver). Z uvedeného vyplýva, že bežný účet môže byť zriadený s úverovým rámcom,

ktorý umožňuje klientovi skĺznuť do mínusového, debetného zostatku, avšak len v rozsahu stanoveného úverového rámca. Základom kontokorentného úveru je tzv. kontokorentný účet vedený v banke, ktorý je kombináciou bežného a úverového účtu. Poskytnutie kontokorentného úveru umožňuje majiteľovi bežného účtu ísť do debetu, stanoveného ako úverový limit, a tak čerpať dohodnuté finančné prostriedky. V priebehu roka, tak ako nabiehajú platby na bežný účet, je stav kontokorentu neustále v pohybe. Po uplynutí jedného roka, je majiteľ bežného účtu povinný kontokorentný úver vyrovnať.

Uvedené ustanovenie všeobecných spôsobom stanovuje splatnosť kontokorentného úveru ku koncu kalendárneho roka. Určiť splatnosť úveru, ktorý je predmetom tohto konania, by uvedeným výkladom bolo možné už ku dňu 31.12.2006, teda ku koncu kalendárneho roka, v ktorom došlo k poslednému poskytnutiu kontokorentného úveru žalovanej (výber zo dňa 13.9.2006).

Naviac súd poukazuje aj na ďalšiu skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že nárok z predmetného kontokorentného úveru je už premlčaný. Podľa žalobcom predloženého prehľadu transakcií na bežnom účte žalovaného, dňa 28.7.2011 došlo k „zrušeniu trvalého príkazu na úhradu“ a jedná sa zároveň o posledný údaj vo výpise ohľadne transakcie na bežnom účte. Z uvedeného vyplýva, že od tohto dátumu už nedochádzalo k žiadnym pohybom na bežnom účte žalovaného a tento bol ukončený. Dňa 29.7.2011 so tak žalobca mohol uplatňovať nároky z predmetného účtu proti žalovanému na súde a uvedený deň by bol najnaskorším možným začiatkom plynutia premlčacej doby. Trojročná premlčacia doba by uplynula 29.7.2014 a nárok žalobcu je aj pri takomto spôsobe určenia začiatku plynutia premlčacej doby premlčaný.

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Z § 100 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby (podľa § 111 Občianskeho zákonníka).

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči žalovanému ako spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

V danej právnej veci trojročná premlčacia doba podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ktorý je potrebné na daný právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy aplikovať, tak začala plynúť najneskôr dňa 14.3.2007 a uplynula dňa 14.3.2010. Žaloba na tunajšom súde bola podaná dňa 2.7.2015, teda po uplynutí premlčacej doby, preto celý nárok žalobcu súd považuje za premlčaný. Nakoľko premlčaný nárok žalobcovi nemožno priznať, súd žalobu žalobcu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

Súd je toho názoru, že ust. bodu 8. článku III. zmluvy o kontokorentnom úvere zo dňa 10.12.2004 v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, keďže výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka sa prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka o premlčaní. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľa nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

Podľa rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp.zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013 „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009).“

V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalovaný mal v konaní plný úspech, keď súd žalobu v celom rozsahu zamietol, teda mu vznikol nárok na náhradu trov konania, žalovaný sa však na pojednávaní vzdal nároku na náhradu trov, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.